

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Alexandra Krysla a soudkyň Mgr. Miroslavy Kašpírkové a Mgr. Jany Komínkové v právní věci **žalobce ILV-energy s.r.o.**, se sídlem Příchovice 275, *zastoupeného Mgr. Markem Dejmekem, advokátem, se sídlem Perlová 7, Plzeň*, proti **žalovanému Odvolacímu finančnímu ředitelství**, se sídlem Masarykova 31, Brno, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6.6.2014, čj. 14709/14/5000-14203-706599

t a k t o :

- I. Žaloba se z a m í t á.
- II. Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í

I. Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 6.6.2014, čj. 14709/14/5000-14203-706599 (*dále jen „napadené rozhodnutí“*), kterým byla zamítnuta odvolání žalobce a potvrzena rozhodnutí specializovaného finančního úřadu (*dále jen „správce daně“*) ze dne 10.2.2014, čj. 31031/14/4000-17104-505133, ze dne 20.12.2013, čj. 507102/13/4000-17104-505133, ze dne 10.2.2014, čj. 3132/14/4000-17104-505133 a ze dne 19.2.2014, čj. 39173/14/4000-17104-505133 (*dále jen „prvostupňová rozhodnutí“*), jimiž byly podle § 237 odst. 4 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (*dále jen „daňový řád“*) zamítnuty stížnosti na postup plátce daně, obchodní společnosti ČEZ Prodej, s.r.o. a potvrzena všechna čtyři prvostupňová rozhodnutí. Žalobce rovněž požadoval, aby mu bylo přiznáno právo na náhradu nákladů řízení.

2. V dané právní věci jde o problematiku solárního odvodu. Solární odvod byl poprvé zaveden s účinností od 1.1.2011 zákonem č. 402/2010 Sb., kterým byl změněn tehdy platný zákon č. 180/2005 Sb., o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie a o změně některých zákonů (zákon o podpoře využívání obnovitelných zdrojů) – (*dále jen „zákon o podpoře obnovitelných zdrojů“*). Dne 1.1.2013 nabyl účinnosti zákon č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (*dále jen „ZPZE“ nebo „zákon o podporovaných zdrojích energie“*). Předmětem solárního odvodu dle zákona o podporovaných zdrojích energie je elektřina vyrobená ze slunečního záření v období od 1.1.2013 do 31.12.2013 v zařízeních uvedených do provozu v období od 1.1.2009 do 31.12.2010.

II. Důvody žaloby

Skutkový základ věci

3. Žalobce je vlastníkem a provozovatelem fotovoltaické elektrárny v Příchovicích o celkovém instalovaném výkonu 0,739 MW (*dále též jen „FVE“*). Uzavřel dne 14.12.2012 se společností ČEZ Prodej s.r.o. (*dále též jen „distributor“*) smlouvu o výkupu elektřiny z obnovitelných zdrojů č. 12 POZE PV 300000370 (*dále též jen „smlouva“*). Distributor se ve smlouvě zavázal zaplatit za elektřinu vyrobenou ve FVE a dodanou do distribuční soustavy výkupní cenu ve výši určené cenovým rozhodnutím Energetického regulačního úřadu. Povinnost distributora vykupovat elektřinu z FVE je stanovena v § 10 odst. 2 ZPZE. Žalobce distributorovi řádně vyúčtoval výkupní cenu za měsíce září až prosinec 2013. Distributor neuhradil žalobci výkupní cenu v plné výši, ale z výkupní ceny srazil odvod za elektřinu ze slunečního záření podle § 14 a násl. ZPZE (viz „odvod“). Žalobce se v souladu s § 237 odst. 4 daňového řádu domáhal jednotlivými stížnostmi, aby správce daně uložil distributorovi jako plátcí daně povinnost zjednat nápravu a uhradit žalobci částku odpovídající sraženému odvodu. Správce daně stížnosti zamítl a žalovaný zamítl napadeným rozhodnutím všechna čtyři odvolání žalobce.

4. Dle žalobce jsou napadené rozhodnutí a všechna čtyři prvostupňová rozhodnutí nesprávná, spočívající na nesprávném právním posouzení věci, jsou pro nedostatek odůvodnění nepřezkoumatelná a jejich vydání předcházelo porušení zákona.

Nález Ústavního soudu a jeho právní důsledky

5. Žalobce na podporu svého tvrzení argumentoval nálezem Ústavního soudu ze dne 15.5.2012, sp.zn. Pl. ÚS 17/11 – 2 (dostupným na <http://nalus.usoud.cz>), kterým byl zamítnut návrh na zrušení jednotlivých ustanovení zákona o podpoře obnovitelných zdrojů, a to i ustanovení upravujících odvod. Jakkoli Ústavní soud dospěl k závěru o ústavní konformitě právní úpravy odvodu, současně připustil, že není schopen v rámci abstraktního přezkumu dospět k závěru, že v každém jednotlivém případě jsou po zavedení odvodu naplněny zákonné garance návratnosti investic FVE (bod 86 nálezu). Dále zdůraznil, že nelze vyloučit, že v individuálních případech bude mít nová právní úprava odvodu na výrobce likvidační důsledky (tzv. „rdousící efekt“) nebo že nezasáhne samotnou majetkovou podstatu výrobce

v rozporu s čl. 11 Listiny základních práv a svobod (*dále též jen „LZPS“*). Ústavní soud proto konstatoval, že je nutno v individuálních případech hodnotit jak dodržení zákonných garancí návratnosti investic a zachování výše výnosů, tak individuálně okamžité (průběžné) účinky uvedené právní úpravy (bod 88 nálezu). Jinými slovy lze závěry Ústavního soudu shrnout, že zavedení odvodu je sice z obecného hlediska ústavně konformní, nelze však již za ústavně konformní považovat situaci, kdy zavedení odvodu bude mít v individuálním případě rdousící efekt (likvidační efekt) na provozovatele FVE. Ústavní soud proto konstatoval, že je potřeba zkoumat individuálně jednotlivé případy projevu odvodu na konkrétního provozovatele, a pokud by odvod měl rdousící (likvidační) efekt, je třeba pro zachování ústavní konformity od odvodu ustoupit (v daném individuálním případě). Povinnost přezkumu individuálního vlivu odvodu jde k tíži orgánů veřejné moci, které musí hodnotit, jak dodržení obou zákonných garancí ve smyslu § 6 odst. 1 zákona o podpoře v jejich dlouhodobém (patnáctiletém) trvání, tak okamžité (průběžné) účinky zákona o podpoře na žalobce. Povinnost zachovat uvedené zákonné garance je přitom dána i podle zákona o podporovaných zdrojích energie, když podle § 54 odst. 1 tohoto zákona musí být cena elektřiny stanovena tak, aby její celková výše odpovídala postupům pro stanovení výše výkupní ceny podle dosavadních právních předpisů.

6. Z uvedeného závěru Ústavního soudu proto dle žalobce plyne povinnost příslušných finančních úřadů zkoumat zejména individuální důsledky odvodu na konkrétního provozovatele. Předmětem řízení před finančními úřady proto není, jak se mylně domnívá žalovaný, přezkum zákonnosti odvodu samého, ale vliv odvodu na poplatníka (tj. žalobce), a pokud by byl rdousící efekt odvodu prokázán, anebo by bylo prokázáno nedodržení zákonných garancí ve smyslu § 6 odst. 1 zákona č. 180/2005 Sb., pak je povinností finančního úřadu přijmout potřebná opatření k eliminaci takovýchto efektů odvodu (např. vrácením odvodu, výběru odvodu výběrem, posečkáním s odvodem, rozložením úhrady daně na splátky či prodloužením lhůta, apod.).

Nesprávnost a nezákonnost rozhodnutí

7. Především žalobce namítal, že se FÚ nijak nezabývaly, resp. se odmítly zabývat (v rozporu se zákonem i v rozporu s citovaným ústavním nálezem) tím, jaký vliv má příslušný odvod na žalobce, tj. nezkoumaly, zda odvod měl rdousící efekt, popř. zda jeho srážkou nedošlo k porušení zákonných garancí ve smyslu § 6 odst. 1 zákona č. 180/2005 Sb. (viz zákon o podpoře). Bez tohoto přezkumu však nelze rozhodnout, zda nárok uplatněný žalobcem byl po právu či nikoliv a nelze tedy ani přezkoumat, zda byl dán důvod pro odmítnutí stížnosti žalobce a zamítnutí jeho odvolání proti prvostupňovým rozhodnutím. Tento postup dle žalobce zakládá nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí a nezákonnost procesu předcházejícího rozhodnutí, kterou nelze v rámci řízení před soudem zhojit. V novém řízení, dříve než FÚ rozhodne ve věci samé, by měl přezkoumat individuální dopady a efekty odvodu na žalobce.

8. Pokud jde o zásah do majetkové podstaty žalobce při aplikaci odvodu, omezil se žalovaný na pouhé konstatování, že „*přihlédnutí k majetkovým poměrům při stanovení,*

sražení a výběru daně nemá oporu v zákoně, a proto k nim nelze přihlídnout“, což je nepochybně v rozporu s uvedeným nálezem Ústavního soudu.

9. K rdousícímu efektu odvodu v individuálním případě žalobce, který byl potvrzen znaleckým posudkem, žalovaný pouze v obecné rovině odkázal na uvedený náleze Ústavního soudu, kde Ústavní soud deklaruje, že je při posuzování jednotlivých případů nutno vzít v úvahu určitou míru podnikatelského a ekonomického rizika výroby elektřiny ve fotovoltaické elektrárně, která je bezpochyby podnikáním a uvádí další skutečnosti, které je třeba v této souvislosti v jednotlivých případech posoudit a zohlednit. Individuálním posouzením daného případu se však žalovaný vůbec nezabýval. Argumentace podnikatelským rizikem však dle žalobce obstát nemůže. Podnikatelské riziko nezbavuje FÚ povinnosti přezkoumat vliv odvodu na provozovatele FVE, a FÚ tuto povinnost porušily. K prokázání skutečnosti, že individuální účinky Odvodu a jeho výběru vůči žalobci dosáhnou intenzity protiústavního rdousícího efektu ve smyslu citovaného nálezu žalobce předložil znalecké ocenění znaleckého ústavu RSM TACOMA a.s. („znalecké ocenění“). K tomu žalovaný uvedl, že k závěrům znaleckého ocenění přihlídnout nemůže a i kdyby znalecké ocenění bylo jako důkaz připuštěno, nešlo by o důkaz likvidačního dopadu. Uvedené konstatování žalovaného je dle žalobce nepodložené a nesprávné. Znalecké ocenění je odborným podkladem zpracovaným renomovaným znaleckým ústavem, proto je řádným a plně způsobilým důkazem předloženým žalobcem, který měl být správcem daně proveden.

10. Pokud dle správce daně nebyl tento důkaz dostatečným podkladem pro závěr o rdousícím efektu, bylo jeho povinností vyzvat žalobce k předložení dalších důkazů, které by jeho tvrzení prokazovaly, a poučit jej o následcích neprokázání svých tvrzení. To však správce daně neučinil a bez dalšího ve věci rozhodl. Z judikatury Nejvyššího správního soudu k dokazování v daňovém řízení přitom plyne, že daňovému subjektu musí být správcem daně umožněno rozhodné skutečnosti prokázat. To zejména znamená, že daňový subjekt musí být patřičně zpraven o tom, které rozhodné skutečnosti má správce daně za prokázané a které nikoli, na základě jakých důkazů tak usuzuje a jak provedené důkazy hodnotí. Správce daně musí za tím účelem ozřejmit, které důkazy se v řízení provedou a které nikoli; v této souvislosti je správce daně povinen v dialogu s daňovým subjektem ujasnit, jaké důkazy tento subjekt k provedení navrhuje. Smyslem a účelem důkazního řízení není daňový subjekt „nachytat“ na nejasnostech, jež se v řízení objeví, nýbrž zjistit v potřebné míře rozhodné skutečnosti a případné nejasnosti odstranit, je-li to rozumně možné (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30.1.2008, čj. 2Afs 24/2007-119). Všechny rozsudky Nejvyššího správního soudu zde citované jsou dostupné na www.nssoud.cz. Porušení povinnosti správce daně správně vymezit okruh skutečností, které je daňový subjekt v daňovém řízení povinen prokázat, je vadou řízení před správním orgánem ve smyslu § 103 odst. 1 písm. b) s.ř.s. (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4.8.2005, čj. 2Afs 13/2005-60). Správce daně ani žalovaný uvedeným způsobem nepostupovaly a tím porušili svou základní povinnost postupovat při správě daní v souladu s právními předpisy a šetřit práva a právem chráněné zájmy žalobce. Rezignací na uvedený postup se tak dopustili porušení základních povinností stanovených jim daňovým řádem, když nezjistili skutečnosti rozhodné pro případné stanovení odvodu co nejúplněji, resp. tak, aby o těchto skutečnostech nebyly důvodné pochybnosti a v rozsahu nezbytném pro rozhodnutí ve věci.

11. Závěr žalovaného o tom, že ani případné připuštění důkazu znaleckým oceněním by nebylo důkazem likvidačního dopadu na žalobce, označil žalobce za zcela nepodložený a nesprávný, svědčící spíše o podjatosti. Závěry znaleckého ocenění naopak zcela jasně prokazují, že pokud budou srazeny odvody v rozsahu předvídaném zákonnou úpravou, individuální účinky odvodu a jeho výběru vůči žalobci dosáhnou intenzity protiústavního rdousícího efektu ve smyslu citovaného nálezu. Znalecké ocenění navíc zcela jasně prokazuje, že v daném případě došlo k porušení zákonných garancí ve smyslu § 6 odst. 1 zákona č. 180/2005 Sb., tj. zachování výše výnosů žalobce za jednotku elektřiny pro dobu 15 let od roku uvedení výroby do provozu ve smyslu § 6 odst. 1 písm. b) bod 2 uvedeného zákona.

Nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek odůvodnění

12. Žalovaný v napadeném rozhodnutí zastává názor, že byl jeho postup v souladu s platnou legislativou. Takovou argumentaci žalobce odmítl s tím, že považuje napadené rozhodnutí za projev naprosté svévole v rozhodování. Dle žalobce nelze akceptovat, aby žalovaný, jako odvolací orgán, do odůvodnění svého rozhodnutí neuvedl v podstatě žádné konkrétní skutečnosti, které jej k rozhodnutí vedly. Otázkou svévole se přitom Ústavní soud zabývá dosti podrobně ve své judikatuře a ustáleně její pojem vykládá v obecné poloze jako extrémní nesoulad právních závěrů s provedenými skutkovými a právními zjištěními (odkaz např. na nálezy Ústavního soudu sp. zn. III.ÚS 138/2000, III.ÚS 303/04, III.ÚS 351/04, III.ÚS 501/04, III.ÚS 606/04, III.ÚS 151/06, IV.ÚS 369/06, III.ÚS 677/07). Správce daně a žalovaný zcela rezignovali na jakákoliv skutková zjištění. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí nevyplývá, že by se žalovaný zabýval dopady zákona o podporovaných zdrojích energie na garance, popř. jeho účinky v individuální rovině na žalobce a jeho podnikání. Nikterak nezohlednil, že v důsledku postupu distributora, správce daně a žalovaného byl žalobce zkrácen na možnosti využít posečkáni jakožto nástroje ke zmírnění negativních majetkových dopadů výběru odvodu ve smyslu citovaného nálezu [pro případ dosažení závěru o ústavnosti, resp. zákonnosti (a tedy nutnosti) výběru odvodu, se kterým žalobce nesouhlasí]. Tento stav se pak nepokusil aktivně zhojit, naopak jej fakticky potvrdil. Tímto způsobem postupoval v příkrém rozporu s citovaným nálezem. Přitom platí, že pokud žalovaný nebo správce daně přikročí v případě žalobce k použití zákona o podporovaných zdrojích energie a výběru odvodu, dochází tím ke zcela zjevnému a intenzivnímu zásahu do majetkové sféry žalobce (je zkrácen o 26 % svého výnosu). V takové situaci jsou správce daně a žalovaný bezesporu povinni vynaložit veškeré své úsilí k úplnému zjištění skutkového stavu věci, zejména k získání všech dokladů a zjištění všech skutečností nezbytných k ověření daňové povinnosti žalobce (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 21.4.2009, sp.zn. II.ÚS 703/06). Dále jsou bezesporu povinni zvážit veškeré relevantní skutečnosti a pro případ dosažení závěru o ústavnosti, resp. zákonnosti (a tedy nutnosti) výběru odvodu (jakkoli s ním žalobce nesouhlasí) alespoň umožnit žalobci přístup k institutům zmírňujícím majetkové dopady výběru odvodu.

13. Dle žalobce žalovaný nesplnil své zákonné povinnosti, když zcela automaticky, bez zjištění jakýchkoli skutečností potřebných pro správné zjištění daně, vydal rozhodnutí, aniž zkoumal, zda výběr odvodu nepřiměřeným způsobem nezasáhne do majetkových práv žalobce

či nikoli, resp. zda bylo a je na místě umožnit žalobci přístup k institutu posečkání. K námitce žalobce, že jsou prvostupňová rozhodnutí nepřezkoumatelná a tudíž i nezákonná pro nedostatečné odůvodnění, když se správce daně nevypořádal se všemi námitkami žalobce uvedenými ve stížnostech, žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedl, že se nelze konkrétně zabývat každou jednotlivou myšlenkou nebo větou žalovaného uvedenou ve stížnostech. S tím žalobce nesouhlasil. Řízení o stížnosti je specifickým druhem daňového řízení, v němž se rozhoduje rozhodnutím, které musí být nejen správné, nýbrž především vzhledem k § 5 odst. 1 daňového řádu i zákonné. Rozhodnutí proto musí plně vyhovovat i požadavku dle § 102 odst. 3 daňového řádu, tzn. mj. obsahovat informaci o tom, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami uplatněnými příjemcem rozhodnutí. Pokud rozhodnutí takovou informaci neobsahuje, stává se pro jeho nedostatečné odůvodnění nepřezkoumatelným a tedy i nezákonným. To je případ prvostupňových rozhodnutí a napadeného rozhodnutí.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

14. Žalovaný navrhoval s odkazem na odůvodnění napadeného rozhodnutí zamítnutí žaloby. Uvedl, že je pouze v kompetenci Ústavního soudu posoudit zákonnost a ústavnost vydaných právních norem. Dle žalovaného jsou vydané zákonné normy, které prošly standardním legislativním procesem, platné a orgány Finanční správy České republiky, již jsou žalovaný a správce daně součástí, se jimi musí řídit. Otázku protiústavnosti odvodu Ústavní soud posoudil v nálezu ze dne 15.5.2012, sp.zn. Pl.ÚS 17/11. Zákon o podpoře, ke kterému se nálezh vztahuje, sice již pozbyl účinnosti a byl nahrazen zákonem o podporovatelných zdrojích energie, úprava však byla převzata téměř beze změny a institut solárního odvodu včetně práv a povinností jeho plátců a poplatníků tak zůstal zachován. Z tohoto nálezu lze tedy vycházet i nadále. V nálezu se Ústavní soud zabýval všemi žalobcem tvrzenými důvody protiústavnosti (rozporem s právem na majetek a na svobodu podnikání, retroaktivitou, porušením legitimního očekávání, diskriminací, neexistencí veřejného zájmu, nepřiměřeností a dalšími) a dospěl k závěru, že zavedením odvodu sice došlo ke snížení faktické podpory poskytované provozovatelům fotovoltaických elektráren, ale **nejednalo se o zásah, který by ve svém důsledku znamenal porušení ústavně zaručených práv dotčených subjektů**, ať již se jedná o právo vlastnické, právo na svobodu podnikání, případně nerespektování základních náležitostí demokratického a právního státu.

15. Žalovaný odkázal na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 17.12.2013, čj. 1Afs 76/2013-57 (všechny rozsudky Nejvyššího správního soudu zde citované jsou dostupné na www.nssoud.cz), kde rozšířený senát hodnotil též možnost posuzování individuálních případů z hlediska dopadu solárního odvodu na výrobce elektrické energie (tzv. „rdousící efekt“) a uvedl, že tyto konkrétní dopady nelze zohlednit ani v řízení o stížnosti na postup plátce daně ani v soudním řízení, které na ně navazuje. Proveditelnost pokynu Ústavního soudu zohledňovat likvidační účinky solárního odvodu lze prostřednictvím institutu prominutí daně na základě ustanovení § 260 daňového řádu v návaznosti na § 259 daňového řádu.

16. Povinností správce daně je **postupovat při správě daní v souladu se zákony** a jinými právními předpisy (§ 5 odst. 1 d.ř.). Daně a poplatky lze ukládat pouze na základě zákona (čl. 11 odst. 5 Listiny základních práv a svobod). Odvod upravuje zákon o podporovaných zdrojích energie. Správce daně postupoval v daňovém řízení v souladu se základními zásadami správy daní, podle § 237 d.ř. **přezkoumal, zda plátce srazil odvod** v zákonem stanovené výši a odvedl jej v zákonem stanoveném termínu svému místně příslušnému správci daně. V postupu plátce **neshledal žádné pochybení**. Jestliže tedy plátce neporušil svým jednáním žádné právní předpisy, ale naopak postupoval způsobem, k němuž byl přímo ze zákona zavázán, když již Ústavní soud judikoval, že takový postup není v rozporu s ústavním pořádkem, správce daně namítanou protiústavnost neshledal jako oprávněnou, a proto stížnost zamítl, což potvrdil i žalovaný v napadeném rozhodnutí. Žalovaný tedy postupoval v souladu s platnými právními předpisy a s konstantní judikaturou. Vzhledem k tomu, že normativní vyjádření odvodu umožňovalo nepochybný a jednoznačný gramatický výklad, nebylo v daném případě možné postupovat odlišně. Použitý právní předpis je a byl pro finanční orgány závazný, a to až do okamžiku, kdy by byla vyslovena jeho protiústavnost Ústavním soudem, přičemž tato situace nenastala.

17. Žalovaný dále odkázal a citoval z usnesení Ústavního soudu sp.zn. III. ÚS 2388/13, III. ÚS 2916/13 a III. ÚS 2300/13, kterými Ústavní soud odmítl ústavní stížnost ve věci odvodu z elektřiny ze slunečního záření jako zjevně neopodstatněné, tím nepřímo potvrdil, že právní úprava odvodu elektřiny ze slunečního záření není protiústavní, neboť předmětná napadená rozhodnutí nejsou způsobilá porušit základní práva a svobody zaručené Ústavou.

18. Dle žalovaného bylo vůči žalobci postupováno v souladu s platnou a účinnou právní úpravou. V daném případě byly naplněny zákonné podmínky pro odvod z elektřiny vyrobené ze slunečního záření, a proto plátce daně poplatníkovi zákonem předepsaný odvod srazil dle zákona o podporovaných zdrojích energie. Správce daně je povinen v řízení postupovat v souladu se zákonem a jinými právními předpisy, jak mu ukládá § 5 odst. 1 daňového řádu, přičemž tuto svou povinnost splnil. Dle žalovaného tak napadené rozhodnutí netrpí žádnými nezákonnostmi.

IV. Posouzení věci krajským soudem

Z čeho soud vycházel

19. Při přezkoumání napadeného rozhodnutí soud vycházel podle § 75 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s.ř.s.“) ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, podle § 75 odst. 2 s.ř.s. přezkoumal napadený výrok rozhodnutí v mezích žalobou včas uplatněných žalobních bodů, neshledal při tom vady podle § 76 odst. 2 s.ř.s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. O věci samé rozhodl soud podle § 51 odst. 1 s.ř.s. bez nařízení jednání, neboť žalobce i žalovaný s tím vyslovili souhlas.

20. Žaloba není důvodná.

Skutkový základ věci

21. Žalobce je výrobcem elektřiny ze slunečního záření. Podle § 15 odst. 1 zákona č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů (dále jen viz výše „zákon o podporovaných zdrojích energie“) je poplatníkem odvodu. Plátcem odvodu ve smyslu § 15 odst. 2 citovaného zákona je společnost ČEZ Prodej s.r.o. (viz výše „distributor“). Posuzován je odvod za období září – listopad 2013, za které žalobce fakturoval distributorovi příslušné částky za dodanou elektřinu. Distributor však žalobci fakturované částky neuhradil v plné výši. Žalobce zastává názor, že ustanovení o odvodu jsou neústavní a tudíž neaplikovatelná. Požádal proto distributora o vysvětlení postupu při provádění srážky solárního odvodu za předmětná období. Distributor podal žalobci vysvětlení, že byl podle příslušných zákonných ustanovení povinen srazit nebo vybrat odvod ze základu odvodu, což také učinil, neboť nemá volbu, zda odvod srazí (vybere) či nikoliv. Pro distributora i pro žalobce jako výrobce elektřiny je příslušná právní úprava závazná a distributorovi nepřísluší právo posuzovat její soulad s Ústavou ani právo svévolně platnou a závaznou právní úpravu nerespektovat.

22. Žalobce podal následně ke správci daně (specializovanému finančnímu úřadu) stížnosti na postup plátce daně (odvodu) při provedení solárního odvodu za předmětná období. Správce daně stížnosti žalobce jako poplatníka na postup plátce daně (odvodu) zamítl s odůvodněním, že měl plátce odvodu v posuzovaných případech zákonnou povinnost srazit, vybrat a odvést předmětný odvod, neboť byly naplněny zákonné podmínky pro odvod za elektřinu vyrobenou ze slunečního záření. Plátce odvodu při řádném splnění své zákonné odvodové povinnosti v podobě srážky vůči poplatníkovi postupoval zcela v souladu s platnou a účinnou právní úpravou zakotvenou v zákoně o podpoře využívání obnovitelných zdrojů a v daňovém řádu, aniž by svým jednáním porušil jakékoliv právní předpisy, jimiž byl přímo ze zákona vázán. Proto v návaznosti na tyto skutečnosti správce daně neshledal důvody k podání výše uvedených stížností jako oprávněné. Žalobce se proti všem třem rozhodnutím správce daně odvolal a žalovaný jeho odvolání zamítl a prvostupňová rozhodnutí potvrdil.

Právní hodnocení

23. Podle § 237 d.ř. *má-li poplatník pochyby o správnosti sražené nebo vybrané daně, může nejpozději do 60 dnů ode dne, kdy se o výši sražené nebo vybrané daně dozvěděl, požádat plátce daně o vysvětlení. V žádosti uvede důvody svých pochybností* (odst. 1). *Nesouhlasí-li poplatník s postupem plátce daně, může podat stížnost na postup plátce daně správci daně, který je tomuto plátcovi daně místně příslušný, a to do 30 dnů ode dne, kdy poplatník obdržel od plátce daně vysvětlení. Nesplní-li plátce daně svoji povinnost podle odstavce 2, je poplatník oprávněn podat takovou stížnost správci daně do 60 dnů ode dne, kdy měl plátce daně podat poplatníkovi vysvětlení* (odst. 3). *V řízení o stížnosti na postup plátce daně se použije obdobně § 111 odst. 5 a § 112. Správce daně o stížnosti rozhodne tak, že stížnosti vyhoví nebo částečně vyhoví a současně uloží plátcovi daně zjednat nápravu ve stanovené lhůtě anebo stížnost zamítne. Rozhodnutí o stížnosti se oznamuje poplatníkovi i plátcovi daně* (odst. 4). Žalobce se v souladu s uvedenými ustanoveními daňového řádu stížnostmi (odvod za září – prosinec) domáhal, aby správce daně uložil plátcovi daně

(distributorovi) povinnost zjednat nápravu a uhradit žalobci částku odpovídající sraženému odvodu.

24. Podle § 10 odst. 1 zákona o podporovaných zdrojích energie do doby rozhodnutí o výběru povinně vykupujícího je pro příslušné vymezené území povinně vykupujícím dodavatel poslední instance. O výběru povinně vykupujícího informuje ministerstvo způsobem umožňujícím dálkový přístup. Podle odst. 2 povinně vykupující je povinen vykupovat elektřinu z obnovitelných zdrojů, na kterou se vztahuje podpora elektřiny, vyrobenou ve výrobně elektřiny nacházející se na jeho vymezeném území za podmínek podle § 11 a 12. Povinně vykupující nese odpovědnost za odchylku v předávacím místě výroby elektřiny podle jiného právního předpisu. Podle odst. 3 vyúčtování povinně vykoupené elektřiny se provádí na základě naměřených hodnot v předávacím místě výroby elektřiny a distribuční soustavy nebo přenosové soustavy a evidovaných operátorem trhu podle prováděcího právního předpisu.

25. Podle zákona o podporovaných zdrojích energie předmětem odvodu za elektřinu ze slunečního záření je elektřina vyrobená ze slunečního záření v období od 1. ledna 2013 do 31. prosince 2013 v zařízení uvedeném do provozu v období od 1. ledna 2009 do 31. prosince 2010 (§ 14). Poplatníkem odvodu je výrobce, pokud vyrábí elektřinu ze slunečního záření (§ 15 odst. 1). Plátcem odvodu je v případě hrazení formou zeleného bonusu na elektřinu operátor trhu a v případě hrazení formou výkupní ceny povinně vykupující (§ 15 odst. 2). Základem odvodu je částka bez daně z přidané hodnoty hrazená plátcem odvodu formou výkupní ceny nebo zeleného bonusu na elektřinu poplatníkovi odvodu za elektřinu ze slunečního záření vyrobenou v odvodovém období (§ 16). Sazba odvodu ze základu odvodu činí v případě hrazení formou výkupní ceny 26 % (§ 18). Odvodovým obdobím je kalendářní měsíc (§ 19). Plátce odvodu je povinen srazit nebo vybrat odvod ze základu odvodu (§ 20 odst. 1). Plátce odvodu je povinen odvést odvod ze základu odvodu do 25 dnů po skončení odvodového období; ve stejné lhůtě je povinen podat vyúčtování odvodu (§ 20 odst. 2). Správu odvodu vykonávají územní finanční orgány (§ 21 odst. 1). Při správě odvodu se postupuje podle daňového řádu (§ 21 odst. 2).

26. Problematikou odvodu z elektřiny ze slunečního záření se zabýval Ústavní soud v nálezu ze dne 15.5.2012, sp.zn. Pl. ÚS 17/11 (publikovaném pod č. 220/2012 Sb.), jímž byl zamítnut návrh skupiny senátorů Senátu Parlamentu České republiky na zrušení řady zákonných ustanovení týkajících se či souvisejících s odvodem z elektřiny ze slunečního záření. Ústavní soud zdůraznil, že „při abstraktním přezkumu ústavnosti není schopen objektivně prokázat nebo hypoteticky vymodelovat všechny myslitelné situace, které napadená ustanovení v individuálním případě mohou vyvolat. Předmětem posouzení tedy nyní nemohou být ani specifické případy jednotlivých výrobců, u nichž s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem, s přihlédnutím k míře podnikatelského a ekonomického rizika může Ústavní soud své posouzení upřesnit v budoucnu [srov. např. nález sp. zn. Pl. ÚS 9/07, bod 54 (viz výše)]. Ústavní soud považuje za samozřejmé a určující pro nalézání práva, že vždy je nezbytné vycházet z individuálních rozměrů každého jednotlivého případu, které jsou založeny na zjištěných skutkových okolnostech. Mnohé případy a jejich specifické okolnosti mohou být značně komplikované a netypické; to však nevyvazuje obecné soudy z povinnosti udělat vše pro spravedlivé řešení, jakkoliv se to může jevit složité. Zjevně nelze vyloučit, že

v individuálních případech dolehne některé z napadených ustanovení na výrobce jako likvidační („rdousící efekt“) či zasahující samotnou majetkovou podstatu výrobce v rozporu s čl. 11 Listiny - tedy protiústavně. Zde bude nutno hodnotit jak dodržení garancí ve smyslu § 6 odst. 1 zákona č. 180/2005 Sb. v jejich dlouhodobém (patnáctiletém) trvání, tak okamžité (průběžné) účinky napadených ustanovení, aby byl v takovém výjimečném případě vzniklý nárok ochráněn (bod 88 odůvodnění tohoto nálezu). V tomto směru Ústavní soud zdůrazňuje, že vzhledem k faktickým účinkům, které na regulovaném trhu se sluneční elektřinou odvod podle § 7a a násl. zákona č. 180/2005 Sb. vyvolává, a to zejména s ohledem na nárazový charakter odvodu, který teoreticky může (aniž by to v tomto řízení bylo předmětem dokazování) mít likvidační účinky projevující se neschopností výrobců dostát svým jinak průběžně plněným závazkům (výše formulováno též jako nedostatečný cash flow), které byly nastaveny ještě před účinností zákona, lze zároveň vyžadovat po zákonodárci zajištění mechanismu, jenž umožní individuální přístup k výrobcům, kteří, i kdyby při zvážení podnikatelského rizika předvíдали přijetí určitých restrikcí v budoucnu, nemohli předvídat jejich konkrétní podobu a okamžité účinky. Jestliže zákon č. 180/2005 Sb. sám takový zvláštní mechanismus neobsahuje, považuje Ústavní soud za nezbytné vykládat právní řád takovým způsobem, který by eventuálním likvidačním účinkům odvodu podle § 7a a násl. zákona č. 180/2005 Sb. mohl předejít ... (část bodu 89 odůvodnění uvedeného nálezu)“.

27. V citovaném nálezu neshledal Ústavní soud zavedení solárního odvodu samo o sobě protiústavním, avšak s výhradou, že ve výjimečných a odůvodněných případech je nutno připustit rdousící efekt solárního odvodu na konkrétního výrobce. Podaná žaloba je postavena na tom, že žalobci nebylo žalovaným ani správcem daně umožněno prokázat, jaký zásah do majetkové podstaty u něj zavedení solárního odvodu zanechalo a že zákonem garantovaná doba návratnosti jeho investice nebude dodržena. K prokázání tohoto tvrzení žalobce předkládal znalecké ocenění. Zásadní otázkou je, v jakém druhu řízení je – slovy Ústavního soudu – třeba udělat vše pro spravedlivé řešení a konkrétního výrobce před rdousícím efektem solárního odvodu ochránit (i když se to může jevit složité).

28. Rozdílné názory na tuto stěžejní otázku sjednotil rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 17.12.2013, čj. 1 Afs 76/2013-57, publikovaném pod č. 3000/2014 Sb. NSS, kde uvedl: „I. Konkrétní dopady solárního odvodu na výrobce elektrické energie nelze zohlednit ani v řízení o stížnosti na postup plátce daně (§ 237 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu), ani v soudním řízení, které na ně navazuje. II. Pokyn Ústavního soudu zohledňovat likvidační účinky solárního odvodu v individuálních případech je za stávající právní úpravy proveditelný jen prostřednictvím institutu prominutí daně dle § 260 v návaznosti na § 259 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu.“

29. V odůvodnění tohoto usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu je mj. uvedeno:

„[40] Nejvyšší správní soud rozhodoval již bezmála stovku případů, ve kterých se žalobci pokoušeli dovést likvidační účinky solárního odvodu. Všechny případy byly posuzovány žalovaným správcem daně paušálně, s odkazem na aplikovatelnou právní úpravu a neexistenci žádné výjimky pro nesražení či nevybrání odvodu. Krajské soudy pak jejich žaloby typicky zamítaly pro nepředložení dostatečně konkrétních tvrzení a důkazů

prokazujících likvidační účinky odvodu. S ohledem na absenci psané právní úpravy řešící výjimečné situace, v nichž vede solární odvod k ekonomické likvidaci poplatníka, je patrné, že použití institutu stížnosti na postup plátce daně dle § 237 daňového řádu nemůže bez dalšího představovat efektivní ochranu práv těch poplatníků, do jejichž práv bylo vskutku s ohledem na konkrétní okolnosti jejich případu protiústavně zasazeno.

[41] Institut stížnosti tedy není za stávající právní úpravy nástrojem, který by umožnil správci daně posuzovat věc s přihlédnutím ke konkrétním skutkovým okolnostem a v odůvodněných případech poskytl poplatníkovi efektivní ochranu. ...

[48] Nejprůběhavějším prostředkem k zohlednění individuálních účinků odvodu vyměřeného podle zákona, leč dopadajícího rdousícím způsobem na jednotlivce je za stávající právní úpravy institut prominutí daně. Ustanovení § 259 daňového řádu předpokládá, že nárok na prominutí daně či jejího příslušenství, jakož i pravomoc k tomuto prominutí založí některému z orgánů veřejné moci buďto jednotlivé zákony nebo přímo daňový řád (srov. důvodovou zprávu k vládnímu návrhu daňového řádu ze dne 19. 11. 2008).

[49] Zákon o podpoře neupravuje ani institut prominutí solárního odvodu, včetně případných hmotně-právních podmínek, ani pravomoc správců daně k jeho promíjení. Předpokladem takového řešení by tedy muselo být naplnění pokynu Ústavního soudu zákonodárci, aby vytvořil vhodný mechanismus, který by umožnil individuální přístup k výrobcům, na něž dopadly likvidačním způsobem účinky právní úpravy. Bylo by tedy na zákonodárci, aby v zákoně o podpoře stanovil orgánu veřejné moci (ať již kterémukoliv stupni správce daně) pravomoc zcela nebo částečně prominout předmětnou daň.

[50] Již výše bylo uvedeno, že solární odvod je vlastně daní, jeho správu vykonávají územní finanční orgány a postupují přitom podle daňového řádu. Ten upravuje institut prominutí daně přímo ve svém § 260. Citované ustanovení zakládá pravomoc promíjet daň či její příslušenství ministru financí, pokud jde o daň, které spravují ministrem řízené správní orgány, a to buď z důvodu nesrovnalostí vyplývajících z uplatňování daňových zákonů, nebo při mimořádných, zejména živelných událostech.

[51] Prominutí daně podle daňového řádu se nyní děje (na rozdíl od shodně nazvaného institutu v předchozí právní úpravě - srov. § 55a zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků) nikoliv individuálním správním rozhodnutím vydaným na základě individuálních žádostí daňových subjektů, nýbrž je z úřední povinnosti učiněným aktem majícím sice konkrétní předmět (daň nebo příslušenství daně – konkrétní typ daně a konkrétní zdaňovací období), není však adresovaný předem určenému daňovému subjektu, nýbrž blíže neohraničené skupině daňových subjektů určitelných ovšem skupinově či druhově (zde výrobci elektřiny z obnovitelných zdrojů). Tímto aktem smíšené povahy (byť formálně nazvaným dle § 260 daňového řádu jako rozhodnutí) může ministr financí vymezit obecně okruh adresátů, stanovit, co konkrétně promíjí (zejména druh daně, její příslušenství, zdaňovací období, atd.), v jakém rozsahu a vymezit skutkové, hmotně-právní a procesní podmínky, jejichž splnění je předpokladem částečného nebo úplného prominutí daně.

[52] Zavedení solárního odvodu jistě nelze považovat za mimořádnou událost rovnající se např. živelné pohromě ve smyslu § 260 odst. 1 písm. b) daňového řádu, jeho paušální uplatnění však může při konkrétních skutkových okolnostech způsobovat značné nesrovnalosti, které má na mysli odst. 1 písm. a) citovaného ustanovení, které mohou dosahovat v konkrétních případech dokonce likvidačních účinků a vést k protiústavnosti samotného

odvodu. V bodu 88 nálezu sp. zn. Pl. ÚS 17/11 si právě proto Ústavní soud vyhradil možnost své posouzení individuálních případů upřesnit v budoucnu.

[53] Uvedeným rozhodnutím vydaným ministrem financí dle § 260 odst. 1 písm. b) daňového řádu se promíjí daň nebo příslušenství daně všem daňovým subjektům, jichž se důvod prominutí týká. Z povahy věci a výše uvedené charakteristiky tohoto aktu vyplývá, že vydání rozhodnutí nemusí předcházet žádné formální zahájení řízení, neboť okruh daňových subjektů, na které prominutí dopadne a které jsou adresáty takového prominutí, nebude zpravidla předem znám. Právě z tohoto důvodu se podle § 260 odst. 3 daňového řádu oznamuje rozhodnutí o prominutí zveřejněním ve Finančním zpravodaji.

[54] S ohledem na jen obecně vymezené podmínky rdousícího efektu v nálezu sp. zn. Pl. ÚS 17/11 musí rozhodnutí o prominutí solárního odvodu tyto podmínky konkretizovat, a to způsobem umožňujícím skutečné posouzení individuálních dopadů tohoto odvodu na konkrétní výrobce elektrické energie.

[55] Poplatníci, kteří by měli za to, že se na jejich individuální situaci rozhodnutí ministra financí vztahuje, by u příslušného správce daně návazně uplatnili žádost o vrácení přeplatku dle § 155 daňového řádu. Správce daně by při každém individuálním posouzení žádosti o přeplatek musel zohlednit, zda byly naplněny podmínky stanovené v rozhodnutí o prominutí a v jakém rozsahu. V kladném případě by za splnění podmínek vratitelného přeplatku solární odvod poplatníkovi ze státního rozpočtu zcela nebo zčásti vrátil. Pravomocné rozhodnutí o přeplatku je přezkoumatelné ve správním soudnictví. Na povinnosti plátce solárního odvodu by uvedené řešení nemělo žádné dopady.

[56] Rozhodnutí o prominutí solárního odvodu je za stávající zákonné úpravy jediným institutem, jehož prostřednictvím výkonná moc dostojí výslovnému pokynu Ústavního soudu a splní tak povinnost uplatnit individuální přístup k jednotlivým výrobcům, kteří se nacházejí ve výjimečné situaci předvídané nálezem sp. zn. Pl. ÚS 17/11. Úvaha ministra financí, zda takové rozhodnutí vydat či nevydat, se proto nemůže odehrávat ve sféře „absolutního“ správního uvážení.“.

30. Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu tak k zohlednění likvidačních účinků solárního odvodu v individuálních případech otevřel a podrobně odůvodnil jeden postup (prominutí daně podle § 260 v návaznosti na § 259 daňového řádu), ale současně zapověděl postup jiný (stížnost na postup plátce daně podle § 237 daňového řádu). Jelikož v řízení před správními orgány, které inicioval žalobce, už pojmově nelze zohlednit konkrétní dopady solárního odvodu na jednotlivé výrobce elektrické energie, nemá zdejší soud právní základ pro vypořádávání se s námitkami žalobce, že mu správce daně a odvolací orgán neumožnili prokázat, jaký zásah do majetkové podstaty u něj zavedení solárního odvodu zanechalo a že zákonem garantovaná doba návratnosti jeho investice nebude dodržena, a v přezkoumávané věci tak soud nemá ani racionální důvod k provádění a posuzování důkazů, které dle žalobce měly být v předchozím řízení provedeny, či které žalobce předložil (znalecké ocenění).

31. V rozsudku ze dne 20.12.2012, čj. čj. 1 Afs 80/2012–40, se Nejvyšší správní soud vyjádřil ke vztahu práva Evropské unie a odvodu z energie ze slunečního záření a dospěl k závěru, že Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/28/ES o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů nemá ve vztahu ke srážkám odvodu z elektřiny ze slunečního záření přímý účinek.

32. Pokud jde o argumentaci žalobce tzv. „rdousícím efektem“ zaujal k tomu stanovisko Ústavní soud v nálezu ze dne 20.1.2015, sp. zn. II. ÚS 2216/14, bod 34, a ohledně institutů daňového řízení využitelných k prokázání rdousícího efektu při solárním odvodu uvedl: *„Není primárně úkolem Ústavního soudu, aby se vyslovoval k tomu, zda tomuto nežádoucímu efektu lze v konkrétním případě zamezit posečkáním (§ 156 daňového řádu) anebo promíjením (§ 259 daňového řádu). Je nicméně nutno trvat na tom, aby orgány finanční správy o podané žádosti o posečkání, případně o prominutí daně řádně rozhodly a aby takováto rozhodnutí byla soudně přezkoumatelná. Je totiž primárně věcí právě finanční správy, aby velmi bedlivě v každém konkrétním případě zvážila, jak zmírnit případné likvidační účinky, a to případně i s ohledem na celkovou ekonomickou situaci daňového subjektu se zohledněním jeho celkové daňové zátěže.“* Dále zde Ústavní soud vyslovil právní názor, že tzv. „rdousící efekt“ při odvodu nemůže být zkoumán v řízení o stížnosti na postup plátce daně podle § 237 daňového řádu. V daném případě to znamená, že žalobcem namítaný tzv. „rdousící efekt“ nemůže být posuzován soudem v tomto soudním řízení, kde je přezkoumáváno rozhodnutí vydané v rámci stížnosti žalobce na postup plátce daně podle § 237 daňového řádu.

33. K obdobnému závěru dospěl zdejší soud ohledně téhož žalobce v rozsudku ze dne 21.5.2015, čj. 57Af 43/2013-57, a se závěrem tam uvedeným se ztotožnil Nejvyšší správní soud, který rozsudkem ze dne 11.9.2015, čj. 4 Afs 177/2015 – 22, zamítl kasační stížnost podanou žalobcem proti uvedenému rozsudku zdejšího soudu. V této právní věci proto nemá zdejší soud důvod se od závěrů uvedených ve svém citovaném rozsudku odchýlit.

34. Rovněž námitku nepřezkoumatelnosti prvostupňových rozhodnutí a napadeného rozhodnutí soud shledal nedůvodnou, neboť je zřejmé, že žalobce označuje rozhodnutí za nepřezkoumatelná na základě v žalobě uplatněných námitek, které nebyly již v předcházejícím daňovém řízení shledány důvodnými. Otázka, zda je závěr přijatý správními orgány obou stupňů správný, je však otázkou zákonnosti rozhodnutí, nikoliv otázkou nepřezkoumatelnosti rozhodnutí. Napadené rozhodnutí odpovídá požadavkům přezkoumatelného správního rozhodnutí formulovaným v rozsáhlé judikatuře Nejvyššího správního soudu k pojmu nepřezkoumatelnosti (např. viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 – 75, publ. pod č. 133/2004 Sb. NSS, ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 – 44, publ. pod č. 689/2005 Sb. NSS, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 – 52, ze dne 16. 12. 2008, č. j. 1 Ao 3/2008 – 136, publ. pod č. 1795/2009 Sb. NSS). Napadené rozhodnutí má náležitosti stanovené v § 102 d.ř., není proto nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost. Žalovaný uvedl v jeho odůvodnění racionální a logické úvahy, v jejichž rámci posuzoval zjištěný skutkový stav, vypořádal se s odvolacími námitkami žalobce a přezkoumatelným způsobem vyjádřil, proč se ztotožnil se závěry správce daně a zamítl odvolání žalobce proti všem třem rozhodnutím správce daně. Napadené rozhodnutí proto není nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.

Závěr

35. Žalobu soud shledal nedůvodnou, proto ji podle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

V. Náklady řízení

36. Náhradu nákladů řízení soud žádnému z účastníků podle § 60 odst. 1 s.ř.s. nepřiznal, protože žalobce ve věci úspěch neměl a žalovaný se práva na náhradu nákladů řízení výslovně vzdal.

P o u č e n í : **Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.**
(§ 12 odst. 1, § 102, § 106 odst. 2 a 4 s.ř.s.)

V Plzni dne 20. října 2015

Mgr. Alexandr Krysl, v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Lenka Kovandová